

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

te Maastricht op 8 januari 1976

Met een hartelijk woord van welkom tot de talrijke aanwezigen en onder aanbieding van de beste wensen voor 1976 opent de voorzitter de vergadering. Dan deelt hij mede dat er pogingen worden aangewend om het alom bekende Kasteelpark te Born, waarvan ons lid de heer H. F. Munsters eigenaar-directeur is en die daar in de loop der jaren een unieke collectie vogels en andere dieren verzameld heeft, in een Stichting om te zetten. De voorzitter zal het Genootschap vertegenwoordigen bij de installatie van het Stichtingsbestuur. De heer Munsters blijft uiteraard directeur van het Kasteelpark. Het I.V.N.-afdeling Brunssum, viert op zaterdag 24 januari zijn 15-jarig bestaan met o.m. een receptie. Het bestuur van het Genootschap zal daar vertegenwoordigd zijn.

De voorzitter deelt voorts mede dat het Genootschap onlangs een complete dia-projector met tafel en scherm heeft aangeschaft en hierbij dankbaar gebruik gemaakt heeft van de deskundige adviezen van de heer Jan van Eijk, die zich ook met de aankoop belast heeft. Een woord van dank hiervoor is zeker op z'n plaats.

De heer Ter Horst spreekt zijn verontrusting uit over de plannen van de Enci om op het plateau van Margraten met mergelwinning t.b.v. de cement-industrie te beginnen.

De voorzitter betoogt dat deze plannen niet nieuw zijn en destijds ook van de zijde van het Staatsbos-beheer niet op bezwaren stuitten. Lang voor de afgraving van de St. Pietersberg naar een eindfase werd geleid gingen er stemmen op om de mergelwinning naar het plateau van Margraten te verwijzen.

De heer Gijtenbeek schetst op het bord de ligging van het gebied, waaruit blijkt dat het een 400 hectares groot vlak akkerland betreft, zonder zelfs enige bebouwing, als men de twee keten die de Nato daar heeft staan buiten beschouwing laat.

Hij wil er nog op wijzen dat als in 1991 de exploitatie van de Pietersberg definitief eindigt, zeker tien jaar tevoren met de voorbereidingen voor een exploitatie elders moet worden begonnen.

De voorzitter brengt nog eens het plan ter sprake om een werkgroep in het leven te roepen ter bestudering van de begroeiing na de afbouw van die delen van de Pietersberg waar de exploitatie reeds beëindigd is. De heer Gijtenbeek verklaart zich gaarne bereid om aan zo'n groepje leiding te geven. Belangstellenden kunnen zich rechtstreeks bij hem of bij het secretariaat opgeven.

Opmerkelijk is, aldus de heer Gijtenbeek, hoe wonderlijk snel de natuur zich herstelt op zulke stukken. Hij blijkt dan ook helemaal geen voorstander te zijn van menselijk ingrijpen bij beplanting van dergelijke gedeelten.

Broeder V. Lefebvre heeft onlangs een geheel nieuwe wespensoort ontdekt, juist nog op Nederlands gebied aan de Duitse grens. Hij wil echter nog geen nadere mededelingen doen, daarmede vooruitlopend op een te verschijnen publicatie over deze soort.

Dan houdt de heer Ed de Grood, verbonden aan de Educatieve dienst van het Natuurhistorisch Museum, een inleiding voorafgaande aan het klankbeeld „de St. Pietersberg”. Voor wat het ondergrondse gedeelte betreft worden o.m. fossiele delen van de Mosasaurus getoond en talrijke fossielen van allerlei soorten zeedieren daterend uit een tijd toen dit gewest zo'n 70 miljoen jaren geleden nog door zee overspoeld werd. Maar ook wordt een gemetselde oven getoond uit de grotten die in de 18e eeuw diende voor het bakken van brood bij een langdurig verblijf ondergronds. En natuurlijk ook verschillende soorten vleermuizen, die juist om de vrij constante temperatuur in de grotten daar hun winterverblijfplaats zoeken. Wat de bovengrond van de Pietersberg betreft, wijst spreker op het voorkomen van zeldzame orchideeën, waarvan wij allen mogen hopen dat ze ook straks na de afbouw hun plaats in de vegetatie weer zullen innemen. Na de pauze krijgen de aanwezigen gelegenheid om de mini-expositie „de Luister van het Mergelland” te bezichtigen,

deskundig toegelicht door de heer Ed de Grood. Daarna geeft de heer Jan van Eijk op het klankbeeld „Limburg, land van löss en mergel” een inleiding. De prachtige opname's geven de kijker een goed beeld van qua natuur- en landschapschoon Nederlands boeiendste gewest, waar we niet zuinig genoeg op kunnen zijn. Maar het is niet alleen deze streek, op het behoud waarvan de mens steeds waakzaam moet blijven, aldus de heer van Eijk; in het aangrenzende België niet ver van onze grens ligt het dal van de Lontzenerbach (ten zuiden van la Calamine) waar nog veel zeldzame planten als gele anemoon, goudveil, knikkend nagelkruid, zinkviooltje, rapunzel, schubwortel en vele orchideeën voorkomen. Ook dit mooie dal dreigt ten offer te vallen aan de kalkindustrie. Helaas kunnen wij als Nederlanders daar niet meer tegen doen dan er de aandacht op te vestigen van Belgische natuurbeschermingsorganisaties.

Aan het slot dankt de voorzitter de heren van Eijk en de Grood voor hun leerzame voordrachten en met een hartelijk applaus onderstrepen de aanwezigen hun instemming hiermee.

te Venlo op 9 januari 1976

Bijeenkomst kandidaten „Controleur Vogelwet 1936” Op 9 januari j.l. kwamen onder auspiciën van de Kring Venlo van de Vrienden der Natuur in Venlo in het Goltzius Museum ca. 100 kandidaten Controleur Vogelwet 1936 bijeen. Dit naar aanleiding van een oproep die werd geplaatst in enkele dag- en weekbladen en ook in het Natuurhistorisch Maandblad. Namens het Ministerie van C.R.M. was de heer A.J. Binsbergen aanwezig die tezamen met de heer O. van Kooten uit Meerssen een uiteenzetting gaf over de eisen die men stelt aan genoemde functie.

Na deze uiteenzetting vertoonde de heer Binsbergen een aantal dia's. Gezien het grote aantal kandidaten ligt het in de bedoeling om die kandidaten, die worden afgewezen, in de gelegenheid te stellen een cursus „vogelkunde” te volgen. Verheugend was het – gezien de grote belangstelling – dat de vogelbescherming bij velen in de belangstelling staat.

HET NATIONAAL LANDSCHAPSPARK „MERGELLAND”

door Drs. J. G. SENNEF

Op 3 februari 1975 heeft de staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk de nota „Nationale Landschapsparken” bekend gemaakt. Naast een inleiding over het hoe en waarom van nationale landschapsparken zijn ook een aantal proefgebieden aangewezen. In deze proefgebieden zal men proberen, de levensgrote problemen waarvoor men komt te staan bij het instellen van zulke landschapsparken, te leren kennen en op te lossen. In Zuid-Limburg is, onder de naam „Mergelland”, één van deze proefgebieden gesitueerd. Het provinciaal bestuur van de provincie Limburg heeft op dit initiatief van de centrale overheid ingehaakt door een werkgroep „Nationaal Landschapspark Mergelland” in te stellen, ook wel naar haar voorzitter genoemd de „kommissie Molenaars”. In deze commissie, bestaande uit ambtelijke en niet-ambtelijke vertegenwoordigers, zijn alle mogelijke disciplines aanwezig. Ook aan de landbouw zijn enige zetels toebedeeld.

In de bovengenoemde nota wordt een nationaal landschapspark omschreven als: „een door de rijksoverheid als zodanig aangewezen gebied van ten minste 10.000 ha, bestaande uit zowel natuurterreinen, wateren en/of bossen als cultuurgronden en nederzettingen, dat een grote rijkdom vertegenwoordigt aan natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten en aan cultuurhistorische waarden en als zodanig een overwegend samenhangend en harmonisch geheel vormt, waarin het beleid van de overheid erop is gericht – uitgaande van een conceptie voor inrichting, ontwikkeling, beheer en bestuur van het gebied als geheel – het specifieke en gedifferentieerde karakter van het gebied, met name ook ten behoeve van de zich recreërende mens, in stand te houden en te ontwikkelen, waarbij rekening wordt gehouden met de sociaal-culturele en economische belangen